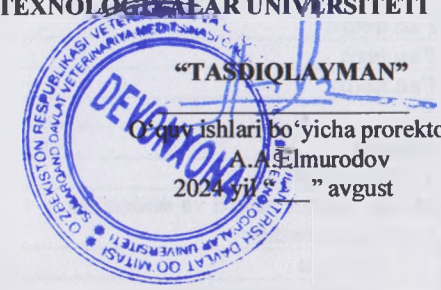

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

ILMIY TADQIQOT METODOLOGIYASI

FANI BO‘YICHA

SILLABUS

Magistratura mutaxassisliklari uchun

Bilim sohasi: 500000-Tabiiy fanlar, matematika va statistika

Ta’lim sohasi: 520000- Atrof-muhit

Ta’lim mutaxassisligi: 70520202-Ekologiya

Samarqand - 2024

Modul / FAN SILLABUSI
70520202-Ekologiya ta'lim mutaxassislari

Fan nomi:	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	ITM1104
Yil:	2024-2025
Semestr:	1
Ta'lim shakli:	Magistratura
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	40
Amaliy mashg'ulotlar	50
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Magistrantlarga tadqiqot olib borish malakasini shakllantirish, dolzarb ilmiy muammolarni mustaqil tahlil qilish, zamonaviy tadqiqot usullarini o'rgatish, izlanish samaradorligini oshirish, ilmiy tadqiqot ishlari natijalarini rasmiylashtirish va joriy qilish masalalarini ko'rib chiqish, tadqiqot olib borish texnologiyasi, yangi bilimga erishish yo'llari va usullari, empirik va nazariy tadqiqot metodologiyasi, olingan natijalardan nazariy va amaliy yo'nalishlarda foydalanish haqida bilim berish, tadqiqotchilik kompetensiyasini takomillashtirishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	tabiiy fanlar (biologiya, zoologiya, kimyo, astronomiya...)
2.	texnik fanlar (texnologiya, muhandislik....)
3.	jamiyat fanlari (tarix, tilshunoslik, iqtisodiyot....)

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Ilmiy axborot, fakt va ma'lumotlar bilan ishlash, ilmiy ish va dissertatsiyani rasmiylashtirish va joriy qilish qoida va talablari haqida

fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
bayon qilish ravon bo'lmasa;
fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Muallif:	Narziyeva N.N. – "Ijtimoiy-gumanitar fanlar, jismoniy madaniyat va sport" kafedrasida dotsenti, p.f.b.f.d.(PhD)
E-mail:	nargiza.narziyeva@bk.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Ijtimoiy-gumanitar fanlar, jismoniy madaniyat va sport" kafedrasida
Taqrizchilar:	1. A.I.Saidov – SamDChTI, Magistratura bo'limi boshlig'i, p.f.d., professor 2. Sh.Z.Taylanova – O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti professori, p.f.d.

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil ___ avgustdagi ___ sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Ijtimoiy-gumanitar fanlar, jismoniy madaniyat va sport" kafedrasining 2024 yil ___ avgustdagi ___ sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i R. Ro'ziqulov
Kafedra mudiri N. Narziyeva
Tuzuvchi N. Narziyeva

	va boshqalar. T.: TDYUI, 2006.
13.	Choriyev A. Choriyev I. Pedagogikaning metodologik asosi va ilmiy tadqiqot metodlari. T.: Nishon Noshir nashriyoti.2016
Axborot manbaalari	
1.	www.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi hukumat portal.
2.	www.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi
3.	www.Zivonet.uz .
4.	www.veterinariya.meditsinasi.uz
5.	www.sea@mail.net21.ru
6.	www.veterinary@actavis.ru

Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
 fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
 fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
 fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
 berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
 konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
 mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
 fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
 fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
 tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
 fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
 fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
 fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
 fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;

	bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Hozirgi zamon postnklassik fan va texnologiya yutuqlari, hamda, eng yangi fan yo'nalishlari metodologiyasini bilishlari lozim;
TN3	Ilmiy tadqiqot olib borishning metodologik asoslari, ilmiy ijod qilishning zaruriy ob'ektiv va sub'ektiv shart-sharoitlari, qonuniyatlari va mexanizmlari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN4	Ilmiy tadqiqotning mantiqiy tuzilmasi, ilmiy yo'nalish va mavzu tanlash, ilmiy yo'nalishlarning bir-biri bilan aloqadorliklarini bilishi kerak;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Dissertatsiyaning tuzilishi va asosiy mazmunini tushuna oladi;
TN6	Dissertatsiyaning rasmiylashtirishga nisbatan asosiy talablar, titul varag'i uning boblari va sarlavhalarini mustaqil qo'ya oladi;
TN7	Matndagi qaydlar, ko'chirmalar va o'zlashtirilgan parchalarni, ilovalarni rasmiylashtirish qoidalarini biladi;
TN8	Foydalanilgan manbalarni bayon qilish, dissertatsiyaning himoya qilish qoidalarini biladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	"Ilmiy tadqiqot metodologiyasi" faniga kirish
M2	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi fanining predmeti, maqsadi va vazifalari
M3	Tadqiqotchi faoliyati va unga qo'yiladigan malakaviy talablar
M4	Samarali faoliyat modeli
M5	Ilmiy axborot bilan ishlash: mutolaa qilish, yozma va og'zaki shakllarda bayon qilish
M6	Axborotlarni yozma va og'zaki shaklda yetkazish
M7	Ilmiy tadqiqot tushunchasi
M8	Ilmiy tadqiqot mavzularini asoslash metodologiyasi
M9	Ilmiy tadqiqotda axborot izlash va qayta ishlash
M10	Ilmiy tadqiqotda fakt tushunchasi
M11	Tadqiqot metodi va metodologiyasi
M12	Ilmiy tadqiqot metodlarini tanlash
M13	Ekspirimental tadqiqotlar.
M14	Ilmiy tadqiqotda modellashtirish
M15	Matematik eksperiment
M16	Kompyuterli eksperiment
M17	Magistrlik dissertatsiyasi: umumiy tushuncha
M18	Magistrlik dissertatsiyasining tuzilmasi
M19	Magistrlik dissertatsiyasini rasmiylashtirish
M20	Magistrlik dissertatsiyasini himoya qilish

Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)		
A1	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi fanining predmeti	
A2	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi fanining maqsadi va vazifalari	
A3	Qadimgi yunon faylasuflari ijodiyotida tadqiqot metodologiyasi masalalari	
A4	G'arbiy Evropa davlatlari allomalari ijodiyotida tadqiqot metodologiyasi masalalari	
A5	Buyuk allomalimiz ijodiyotida tadqiqot metodologiyasi masalalari	
A6	Tadqiqotchi faoliyati	
A7	Tadqiqotchiga qo'yiladigan malakaviy talablar	
A8	Ilmiy axborot bilan ishlash: mutolaa qilish, yozma va og'zaki shakllarda bayon qilish	
A9	Ilmiy adabiyotlarni mutolaa qilish	
A10	Axborotlarni yozma shaklda yetkazish	
A11	Axborotlarni og'zaki shaklda yetkazish	
A12	Ilmiy tadqiqot tushunchasi	
A13	Ilmiy tadqiqot mavzularini asoslash metodologiyasi	
A14	Ilmiy tadqiqotda axborot izlash va qayta ishlash	
A15	Tadqiqot metodi va metodologiyasi	
A16	Eksperimental tadqiqotlar	
A17	Ilmiy tadqiqotda modellash	
A18	Ilmiy tadqiqot natijalarini rasmiylashtirish	
A19	Ilmiy tadqiqot natijalarini joriy qilinishi	
A20	Magistrlik dissertatsiyasi ustidagi ishning protsessual tuzilmasi	
A21	Magistrant ilmiy ishining natijalari, ko'rsatkichlari va uni baholash mezonlari	
A22	Magistrlik dissertatsiyasining tuzilishi	
A23	Magistrlik dissertatsiyasining asosiy mazmuni	
A24	Rasmiylashtirishga nisbatan asosiy talablar	
A25	Dissertatsiyani himoya qilish	

Mustaqil ta'lim (MT)		
	Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarini bajarish	90 soat
1	Fan tarixiga oid yondashuvlar	4 soat
2	Fan tarixida ijod muammosi. Sharq va G'arb mutafakkirlari ijodiga oid qarashlar	6 soat
3	Tadqiqotchi faoliyati va unga qo'yiladigan malakaviy talablar.	6 soat
4	Ilmiy bilish.	4 soat
5	Ilmiy tadqiqot va metod	6 soat
6	Buyuk allomalimiz ijodiyotida tadqiqot metodologiyasi masalalari	4 soat
7	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi: maqsadi, mazmuni va funksiyalari.	6 soat
8	Ilmiy tadqiqot texnologiyasi.	4 soat

9	Ilmiy tadqiqot: darajalari, strukturasi va shakllari.	6 soat
10	Ilmiy muammo: mohiyati va xususiyatlari.	4 soat
11	Muammo(mavzu)ning ishlanganlik(o'rganilgan) darajasini aniqlash.	6 soat
12	Ilmiy tadqiqotda axborot bilan ishlash.	4 soat
13	Bilish faoliyatida ratsionallik va irratsionallik.	6 soat
14	Fanda metod va metodologiya masalalari.	4 soat
15	Kuzatish metodi.	6 soat
16	Eksperiment metodi	4 soat
17	Kontent analiz va statistik ma'lumotlardan foydalanish	6 soat
18	Kompyuterli eksperiment, uning imkoniyatlari va samaradorligi	4 soat

Asosiy adabiyotlar	
1.	Radjabov A. Ilmiy tadqiqot asoslari. Tafakkur bo'stoni. O'quv qo'llanma. Toshkent 2012.
2.	Umurov H., Umurova G. Ilmiy tadqiqot asoslari. Darslik. SamDU. Samarqand-2020
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh.M. Birlashgan millatlar tashkiloti bosh assambleyasi 75-sessiyasida so'zlagan nutqini o'rganish va keng jamoatchilik o'rtasida targ'ib qilish. O'quv qullanma. Toshkent, "Ma'naviyat" NMIU, 2021. – 280 b.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 b.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 b.
4.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 b.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
6.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
7.	Shermuxeimova N.A. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi. "Innovatsiya-Ziyo" Toshkent. 2020.
8.	Xodiev B.Y., Bekmurodov A.Sh., Boltaev M.R. va boshqalar. Ilmiy-tadqiqotchilik faoliyatiga tayyorgarlik asoslari-T.:Ekonomika 2010. 138 bet
9.	Qo'shoqov Sh.S. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi. S.:SamDU nashri. 172 bet.2015.
10.	Raxmatullaev Sh. Ilmiy tadqiqot asoslari. -Toshkent, 2002.
11.	Davronov Z. Ilmiy ijod metodologiyasi. T.: Iqtisod-moliya, 2007.
12.	Ilmiy ijodiyot metodologiyasi (o'quv qo'llanma). Tuzuvchilar: Burxonov A.